

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1908/2024
12.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Костић, адвокат из ..., против тужене Економско-угоститељске школе „Слободан Минић“ из Аранђеловца, ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2058/23 од 16.01.2024. године, у седници одржаној 12.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2058/23 од 16.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу П1 1/23 од 23.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење тужене о престанку радног односа бр. ... од 31.08.2019. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му на име накнаде штете уместо враћања на рад исплати износ од 12 зарада почев од јула 2019. године укупан износ од 176.251,31 динар са законском затезном каматом од дана пресуђења до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му на име мање исплаћених месечних износа основне зараде за период од 01.09.2018. до 31.08.2019. године исплати укупан износ разлике од 96.712,07 динара и то са законском затезном каматом на појединачне месечне износе у висини и на начин ближе одређен овим ставом изреке пресуде, као и да на наведене износе уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање по основици која буде важила на дан уплате и то доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за обавезно здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за обавезно осигурање за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2058/23 од 16.01.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда

Основног суда у Аранђеловцу ПП 1/23 од 23.02.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца да се обавезе тужена да му накнади трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених пред другостепеним судом.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене најпре по основу уговора о раду број ... од 12.09.2011. године на одређено време почев од 12.09.2011. године па како је то у уговору наведено до окончања поступка по конкурс на радно место ... са пуним радним временом. Анексом уговора о раду закљученим 29.11.2017. године, измењен је назначени уговор о раду тако што је констатовано да је истим тужилац засновао радни однос код тужене на одређено време до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс за пријем у радни однос на неодређено време, а најкасније до 31.08.2018. године, са непуним радним временом – 81% од пуног радног времена. Тужиоцу је престао радни однос решењем туженог од 31.08.2019. године по основу протеча рока на одређено време. Према уверењу Фонда ПИО Крагујевац произлази да је тужилац од 12.09.2011. до 31.08.2019. године непрекидно био у радном односу код тужене. Даље је утврђено да је тужилац у периоду од 01.09.2018. године до доношења оспореног решења о отказу уговора о раду обављао рад и примао зараду према уговорима о раду 01.09.2018. године и 24.12.2018. године, иако је утврђено да тужилац исте није потписао. Вештачењем од стране вештака економске струке утврђена је висина тужиочевих потраживања на име разлике плате између оне која му је исплаћена од стране тужене у периоду од 01.09.2018. до 31.08.2019. године и плате коју би тужилац остварио сходно анексу уговора о раду од 29.11.2017. године.

При овако утврђеном чињеничном стању нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев неоснован. Тужилац је радио код тужене без закључених уговора о раду што је супротно чл. 30. и 32. Закона о раду (уговор од 31.08.2019. године и 31.08.2018. године за које је утврђено да их тужилац није потписао). Према одредби члана 155. став 3. тачка 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/17) који је у примени од 07.10.2017. године прописано је да је изузетно установа без конкурса може да прими у радни однос на одређено време лице до преузимања запосленог односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс за пријем у радни однос на неодређено време али најкасније до 31. августа текуће школске године. Парничне странке су сходно цитираној законској одредби закључили анекс уговора о раду дана 29.11.2017. године којим је измењен уговор о раду од 12.09.2011. године. То значи да је тужилац засновао радни однос код тужене на одређено време до преузимања запосленог односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс за пријем у радни однос на неодређено време а

најкасније до 31. августа 2018. године. С обзиром да је тај рок истекао тужиоцу је са тим даном – 31.08.2019. године престао радни однос код тужене. Закључењем анекса уговора о раду тужилац се сагласио да му радни однос код тужене траје најкасније до 31.08.2018. године. Доношење решења од стране тужене у овом случају је практично декларативног карактера а након тога с обзиром да друга два уговора тужилац није потписао произлази да је тужилац радио код тужене без закљученог уговора о раду. Сходно члану 155. став 10. Закона о основама система образовања и васпитања прописано је да радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време при чему нису испуњени услови за заснивање радног односа прописани одредбом члана 152. цитираног закона. Стога је закључено да је тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду а сходно члану 191. став 1. Закона о раду неоснован, а везано за преостали део тужбеног захтева који је акцесорне природе судбина истог зависи од одлуке о престанку радног односа, па је захтев и у том делу неоснован.

Што се тиче захтева за исплату разлике у заради, утврђено је да је тужена исплаћивала плату тужиоцу према уговору о раду од 01.09.2018. године сходно обиму његовог радног ангажовања.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право. Правилно је утврђено да је закључењем анекса уговора о раду од 29.11.2017. године измењен ранији уговор о раду од 29.09.2011. године и да је тим анексом тужилац засновао код тужене радни однос на одређено време. Рок до којег је одређено трајање уговора – 31.08.2019. године је само представљао основ за доношење декларативног решења од стране тужене којим је утврђено да је тужиоцу престао радни однос. У таквом случају, имајући у виду одредбе Закона о основама система образовања и васпитања – члан 155. став 3. тачка 3. којим је ограничено трајање радног односа на одређено време до 31. августа текуће школске године, то произлази да је правилно закључено да тужилац није могао засновати радни однос на неодређено време и да у таквом случају не може се применити тачка 10. одредбе члана 155. цитираног закона. Након тог периода, с обзиром да је правилно утврђено да тужилац није потписао накнадна два уговора о раду, произлази да су нижестепени судови правилно закључили да је тужилац радио без закљученог уговора о раду па стога и нема право на исплату 12 зарада за период од јула у укупном износу од 176.251,32 динара јер се назначени износ може потраживати само у случају ако би се утврдило да је радни однос тужиоцу престао на незаконит начин и да је исти изразио вољу да не жели да се врати на рад код послодавца. Правилно је закључено да је тужиоцу за период од 01.09.2018. до 31.08.2019. године исплаћивана зарада сходно раније закљученом анеску уговора о раду од 29.11.2017. године, те да стога тужилац нема право на потраживање те разлике накнаде. Како је захтев за уплату доприноса акцесорне природе и зависи од судбине главне ствари и имајући у виду чињеницу да је тужбени захтев тужиоца у погледу поништаја решења о престанку радног односа и враћања на рад одбијен као неоснован, што је правилно одлучено када је тужбени захтев тужиоца и у том делу одбијен.

Наводима ревизије не доводи се у сумњу правилност одлука нижестепених судова. У ревизијским наводима углавном се оспорава утврђено чињенично стање, што није основ за изјављивање ревизије. У наводима се углавном цитирају поједине одредбе Закона о облигационим односима и Закона о раду уз напомену да је тужена као послодавац злоупотребила и фалсификовала потпис тужиоца за два уговора о раду

те да је тиме злоупотребила институт забране злоупотребе права. Међутим, те чињенице се не могу утврђивати у овом поступку. Да ли је тужилац радио 70% пуног радног времена или више од тога, није од значаја с обзиром да се за постављени тужбени захтев најпре утврђује да ли постоји основ за поништај решења о престанку радног односа, а дужина трајања обављања послова да ли је пуно радно време или није је ствар чињеница које су утврђиване и цењене у првостепеном поступку.

Правилна је и одлука суда у погледу трошкова парничног поступка.

Сходно изнетом, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**